

WYRYCKIE WIEŚCI

KWARTALNIK KULTURALNO – SPOŁECZNY

*Wszystkim czytelnikom i sympatykom Wiryckich Wieści życzymy,
by radość Bożego Narodzenia umacniała w Was poczucie wdzięczności Chrystusowi
za wszelkie dobro jakim obdarza Was każdego dnia,
a Nowy 2019 Rok niech obfituje w pomyślną realizację wszelkich planów.*

Zespół Redakcyjny

WYRYCKIE WIEŚCI

Kultura

Wigilia św. Andrzeja - Andrzejki

Wigilia Św. Andrzeja (przypadająca na 30 listopada) była dniem poświęconym na wróżby młodych dziewcząt, a to dlatego, że św. Andrzej jest patronem dziewic. Znaczenie tego świętego podkreślano przysłowiami np. „Na świętego Andrzeja dziewczkom z wróżby nadzieja” albo „Noc Andrzeja świętego przyniesie dziewczkom narzeczonego”. Młodzi chłopcy mieli zaś swoje „katarzynki” przypadające na 25 listopada („Katarzyna adwent zaczyna”).

Do najbardziej rozpowszechnionych wróżb należało wlewanie roztopionego wosku na wodę. Po jego zastygnięciu trzymano go pod światło i z jego cienia wysnuwano różne przepowiednie wzywając patrona: „Andrzeju, Andrzeju daj znać co się ze mną będzie dziać”.

Inną powszechną wróżbą było używanie talerzy lub misek pod które chowano: kwiaty, pierścionek lub obrączkę i różaniec. Dziewczynie zakrywano oczy, przemieszano misy i pozwalano losować. Wylosowanie kwiatów wróżyło czas paniński nawet przez dłuższy czas, pierścionka – szybkie zamążpójście, różańca – staropanieństwo lub klasztor.

Powszechnie wróżyło też przy pomocy butów. Dziewczęta stawiały buty rzędem na podłodze i przestawiały je kolejno w stronę drzwi. Najszybciej ta dziewczyna miała wyjść za mąż, której but jako pierwszy przekroczył próg drzwi.

Ciekawą wróżbą było także liczenie sztachet lub kołków w płocie lub naręcza drzewa przyniesionego do izby. Parzysta ich liczba oznaczała, że panna szybko wyjdzie za mąż, nieparzysta – dziewczyna miała czekać do zamążpójścia kolejny rok. Inną zabawną wróżbą było podchodzenie do płotu z zasłoniętymi oczyma i dotykanie kołka w płocie. Jeśli kołek był cienki – mąż dziewczyny miał być chudy, jeśli kołek był krzywy – mąż miał być garbaty.

Inną wróżbą dotyczącą już liczebności rodziny było zawieszenie na długim włosie młodej dziewczyny obrączki męzatski, pionowym poruszaniem tym włosiem z obrączką pomiędzy palcami kciukiem i wskazującym i liczenia wahadłowych ruchów obrączki do momentu aż się zatrzyma. Ilość ruchów wskazywała na ilość dzieci, ruch prosty na chłopca, kolisty na dziewczynkę.

Powszechną była też wróżba z kartek z wypisanymi na nich imionami. Wylosowane imię z kartki oznaczało imię przyszłego męża. Niekiedy kartki kładziono również pod poduszkę i czekano na sen z przyszłym wybrankiem a nad ranem losowano kartkę z jego imieniem.

Jeśli śpiewano pieśni to przeważnie o panieństwie lub kawalerstwie, często o marzeniu o szczęśliwej i pięknej miłości np.:

„Tam w polu wierzba, przy wierzbie woda, oj tam stała Kasiuleńka, piękna i młoda.

Pod wierzbo stała, warkocz cesała, i na swego Jasiuleńka długo czekała.

Długo czekała, wianeczek wita z mirtu, ruty zieloniutkiej, różo zdobiła.

Jasio przyjechał, przed Kasią staną i cichutko jej wyszeptał bądź moją żoną....”

Zwyczaje kulinarne nie były szczególnie praktykowane. Andrzejki była to noc pełna zabaw, śmiechu i radości.

Młodzi nie myśleli o jedzeniu, biesiadowaniu. Ważniejsze było snucie marzeń o pięknej miłości. Jednak wraz z rozpoczęciem adwentu rozpoczynał się okres przygotowania do Świąt Bożego Narodzenia.

Andrzejki były ostatnim dniem zabaw przed czterotygodniowym postem nakładającym obowiązek powstrzymywania się od zabaw z tańcami i spożywania pokarmów mięsnych a w kuchniach pojawiała się kasza gryczana, suszone grzyby, kiszona kapusta i ogórki, oliwa z rzepaku lub lnu.

W czasie adwentu dziewczęta wykonywały ozdoby świąteczne ze słomy, kwiatki z bibuły, wycinanki. Dzieci i młodzież przygotowywali się również do chodzenia po kołędzie.

Dzisiaj Andrzejki to przede wszystkim okazja do hucznych zabaw przy suto zastawionych stołach i w rytm głośnej muzyki adresowanych do osób dorosłych. Niegdyś wigilia św. Andrzeja była wieczorem zabaw dla dorastających dziewcząt.

Z pewnością to, co łączy obecne Andrzejki z dawnymi to tylko nazwa, chyba, że weźmiemy pod uwagę zabawy naszych dzieci w przedszkolach czy szkołach. Te bardziej są podobne do starych tradycyjnych zabaw andrzejkowych.

GMINA WYRYKI W NIEPODLEGŁEJ

Gmina Wyrki w Niepodległej to tytuł wystawy i publikacji książkowej wydanej w formie albumu dzięki dotacji uzyskanej z narodowego Centrum Kultury w ramach Programu Kultura Interwencje 2018 - EtnoPolska i wydarzenia jakie obchodziliśmy 11 listopada w dniu obchodów Święta Odzyskania przez Polskę Niepodległości.

Wydarzeniu towarzyszył niezwykle patriotyczny i podniosły charakter głównie za sprawą przybyłych mieszkańców naszych miejscowości, którzy uroczystość rozpoczęli wspólnym odśpiewaniem hymnu ... „Jeszcze Polska nie zginęła póki my żyjemy...”

Następnie po przemówieniach i powitaniach nastąpił akcent upamiętniający ten niezwykle jubileusz a mianowicie zasadzenie „Dębu Niepodległości” do którego zaproszeni zostali mieszkańcy wszystkich miejscowości z terenu naszej gminy, bowiem każdy kto zechciał, sztychą szpadla mógł obsypać drzewo ziemią.

Później nastąpiły prelekcje na temat drogi Polski i Polaków do wolności, recytacja wierszy i śpiew pieśni patriotycznych. Główny element wydarzenia tj. otwarcie wystawy i rozdysponowanie pamiątkowego albumu fotografii ukazujących zmiany zachodzące na przestrzeni stu lat wraz z poczęstunkiem zakończyły obchody 100-lecia Niepodległej w Gminie Wyrki.

„Takiego wydarzenia jeszcze u nas nie było. Wspaniałe. Podniosłe. Uroczyste. Radosne. Album piękny, zaskakujący.” – takimi słowami uczestnicy dziękowali organizatorom.

Jeszcze w kilka dni po obchodach licznie do Gminnej Biblioteki Publicznej przybywali mieszkańcy z terenu gminy i spoza niej by obejrzeć wystawę i otrzymać album fotografii w której wielu z nich odnalazło siebie lub swoich przodków.

Bardzo się cieszymy, że mogliśmy dzięki dotacji uzyskanej z Narodowego Centrum Kultury zorganizować wydarzenie, które mieszkańcom pozwoliło na nowo odczuć tożsamość i przywiązanie do miejsca, z którego pochodzą, że na nowo mieliśmy możliwość odczuć jak wielkie pokłady patriotyzmu drzeią w nas, a które wzbudzają słowa pieśni: „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród...” i wzbudzają dumę oraz szacunek do ziemi na której żyjemy, wzrastamy, jesteśmy, która jest nasza bo z niej wyrastają nasze korzenie.

Wójt Gminy Wyrki
oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Wyrkach
zapraszają na:

GMINNY PRZEGLĄD KOŁĘDNIKÓW I GRUP KOŁĘDNICZYCH pt.

W NIEBO GŁOSY

6 stycznia (niedziela) 2019 r.
godz. 14:00

Mając na uwadze rozwój tożsamości i przynależności do miejsca z którego pochodzimy oraz ogólne wychowanie do wartości i lokalnych tradycji serdecznie zachęcamy do wzięcia udziału w **Gminnym Przeglądzie Kołędników i Grup Kołędniczych**.

Powszechnie wiadomo, że na terenie naszej gminy żywe są tradycje kołędnicze. Każdego roku bowiem z tzw. gwiazdą wieś przemierzają kołędnicy, inni noszą szopkę, jeszcze inni to przebierańcy a niemal wszyscy śpiewają „Gloria, gloria in excelsis deo...”

Dlatego bardzo zależy nam na tym by zorganizować przegląd kołędników i grup kołędniczych, którzy tak jak każe nasza tradycja chodzą po domach i kołędują, tak zaprezentują się w ramach konkursu.

Do konkursu może przystąpić każdy – dzieci, młodzież, dorośli. Wystarczy, że z tradycyjnymi rekwizytami zaprezentowane zostaną dwie kolędy lub krótkie widowisko i do 4 stycznia zgłoszą swój udział w konkursie.

Zachęcamy zatem, by już w okresie Adwentu, jak każe tradycja, przygotowywać się do kołędowania, a w niedzielę Trzech Króli tj. 6 stycznia 2019 roku wziąć udział w konkursie, który odbędzie się w Bibliotece Inspiracji. O szczegółach będziemy informować za pośrednictwem internetu. A tych co z niego nie korzystają zawsze odsyłamy do Gminnej Biblioteki Publicznej w Wyrkach.

Jesienne inspiracje w Bibliotece ☺

Wrzesień w Gminnej Bibliotece Publicznej w Wyruckach rozpoczęliśmy, jak co roku, od „Narodowego Czytania”. Lekturą tegorocznej edycji było „Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego.

Także we wrześniu z wizytą przybyli do nas uczniowie klasy VIII ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kaplonosach.

W bibliotece świętowaliśmy V Jubileusz Stowarzyszenia Aktywności Obywatelskiej „Koalicja Kulturalna” w Wyruckach

V Jubileusz Stowarzyszenia Aktywności Obywatelskiej „Koalicja Kulturalna” w Wyruckach 29 września 2018 r.)

W naszym studiu nagrań przygotowywała się do konkursu recytatorskiego uczennica z Centrum Kształcenia Rolniczego w Korolówce-Osadzie.

Także u nas, w bibliotece, świętowano Jubileusz Długoletniego Pożycia Małżeńskiego.

Jeszcze raz wszystkim Parom życzymy zdrowia, uśmiechu i pomyślności na kolejne wspólne jubileusze.

Tak jak w ubiegłym, również i w tym roku, gościliśmy uczestników III edycji konferencji „Twój rozsądek i rozważa życie bezpiecznie Ci pomagają”

Wspólnie ze Stowarzyszeniem „Koalicja Kulturalna” zorganizowaliśmy uroczyste obchody 100-lecia Odzyskania Przez Polskę Niepodległości.

Nasze „Swańki”, tym razem, spotkały się z redaktorkami chełmskiego Radia „BonTon”, by porozmawiać między innymi, o zwyczajach i tradycjach nocy andrzejkowej.

Cyklicznie, w każdą trzecią środę miesiąca o godz.15:30 spotykamy się w Dyskusyjnym Klubie Książki.

W listopadzie ponownie rozpoczęliśmy piątkowe spotkania z cyklu „Dobry wieczór z...” To ostatnie było bardzo, bardzo słodkie bo z czekoladą ☺

Co dwa tygodnie, w piątek, na przemian z „Dobrymi wieczorami...” zapraszamy na projekcje filmów o godz.17:00. Wstęp wolny ☺

I tak, po krótko przedstawiłam niektóre inspiracje, jakie miały miejsce w naszej bibliotece na przełomie ostatnich trzech miesięcy. Gorąco zapraszam i zachęcam do odwiedzania naszej Książnicy. To miejsce jest dla Was! Czekamy! Jednocześnie, pragnę wyrazić swoją radość, że klimat biblioteki, a przede wszystkim to, co można wspólnie zorganizować, inspiruje do działania coraz więcej osób ☺.

Już niebawem Święta Bożego Narodzenia. Niechaj upłyną w zdrowiu, spokoju, życzliwości i radości!

A po Świętach - już teraz pragnę zaprosić Was na Bal Sylwestrowy - oczywiście, jak co roku do naszej Biblioteki Inspiracji ☺

Hanna Czelej,
Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej
w Wyruckach

Informacje społeczne

A co tam panie w polityce....?

Kończący się rok kalendarzowy jest w wielu instytucjach czasem rozliczeń i podsumowań.

Za nami niezwykle pasjonujący okres wyborów samorządowych, który szczególnie w Naszej Gminie przyniósł wyczekiwane od wielu lat zmiany.

Już w pierwszych swoich decyzjach Nowy Wójt Gminy Wyrzyki zaskakuje. Nie o dziwo jak wszyscy, a zwłaszcza przedstawiciele opozycji twierdzili i starali się o tym przekonywać wielu mieszkańców przysłowiowym trzęsieniem Ziemi, a normalnością.

Wśród wielu głosów i różnych opinii o nowym wójcie najbardziej zauważalne i słyszalne są te, o idącej nowej jakości prowadzenia zarówno urzędu pod kątem organizacyjnym jak i rozwiązywaniu codziennych problemów mieszkańców. Mieszkańcy wyrażają nadzieję, iż wreszcie znalazła się osoba,

która wprowadzi Naszą Gminę w XXI wiek nie tylko poprzez różne projekty, które oczywiście Gmina w zakresie swoich możliwości będzie realizować, ale poprzez dialog z mieszkańcami i wsłuchanie się w ich realne, niekiedy mogłoby się wydawać prozaiczne problemy, które z punktu widzenia wcześniejszych władz były nieistotne.

Oczywiście wszelkie przedsięwzięcia będą bacznie obserwowane, nie tylko przez chętną jak twierdzi do współpracy opozycję, ale przez zwykłych mieszkańców gminy. A weryfikacja działań i efektów pracy nastąpi już za 5 lat.

Życząc powodzenia panu Wójtowi i nowej Radzie Gminy Wyrzyki i licząc na szeroko pojęty dialog ponad podziałami będziemy stale się przyglądać i opisywać istotne z punktu widzenia czytelnika i mieszkańca kwestie dotyczące działań na rzecz mieszkańców.

Władysław Kapica Jr

Czy to już koniec wiatraków w gminie Wyrzyki ???

Procedury dotyczące budowy farmy wiatrowej w Wyrzykach toczą się już bardzo długo. Pierwsza wizja jej budowy pojawiła się około 10 lat temu. Wszelkie kwestie proceduralne dotyczące tej inwestycji budziły bardzo wiele zastrzeżeń a u mieszkańców przeróżne emocje.

Dzisiaj wiadomo, że do budowy farmy wiatrowej w takiej formie jaka była procedowana przez ostatnie lata nie dojdzie, bowiem 20 listopada 2018 roku Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie oddalił skargę kasacyjną spółki wiatrakowej na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Chełmie z dnia 5 listopada 2015 roku w przedmiocie środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia. Tym samym, jak się wydaje, sprawa po latach została ostatecznie zamknięta i spółka wiatrakowa nie powinna forsować planów budowy sieci elektrowni wiatrowych wokół Wyrzyk. Gdyby jednak nadal chciano ulokować wiatraki w sąsiedztwie naszych domostw wszelkie procedury należałoby wszcząć od nowa. **Co ważne, wydane przez Naczelny Sąd Administracyjny orzeczenie jest ostateczne i nie podlega zaskarżeniu.**

Chcąc przybliżyć Państwu kwestię decyzji Naczelnego Sądu Administracyjnego zacytujmy niektóre z zapisów. W uzasadnieniu zwrócono uwagę m.in. na to, że w toku procedur Wójt Gminy Wyrzyki nie zrealizował obowiązku dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy poprzez wyczerpujące zebranie i rozpatrzenie całego

materiału dowodowego, w tym podstawowego dokumentu w postaci raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, który nie spełnia wymogów określonych w art. 66 ust. 1 pkt 5 u.u.i.s. Raport nie został zatem dogłębnie zbadany przez organ I instancji. W tej sprawie konflikt społeczny bardzo ostro ujawnił się w odniesieniu do przedsięwzięcia planowanego w proponowanym kształcie, o czym świadczą wielonazwiskowe listy protestujących mieszkańców oraz protesty organizacji ekologicznych. Wg NSA brak prawidłowego zbadania dowodów przedkładanych w sprawie przez uczestników postępowania protestujących przeciwko pozytywnej decyzji środowiskowej oraz brak analizy przyczyn protestów mieszkańców świadczy o naruszeniu przez Wójta Gminy Wyrzyki art 7 w zw. z art 77§1 w zw. z art. 107§3 Kodeksu postępowania administracyjnego. Zasada prawdy obiektywnej obliguje organ administracji właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności faktycznych sprawy. Organ ustalający środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia powinien dokonać rzetelnej i wnikliwej oceny raportu przy zachowaniu wszelkich obowiązujących reguł dowodowych, a w przypadku poprzedniego Wójta Gminy Wyrzyki takich działań, uwzględniających wnioski mieszkańców, ewidentnie zabrakło.

Ponadto, w opinii NSA pozytywne stanowisko organów współdziałających (Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Państwowego

Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włodawie)dotyczące realizacji przedsięwzięcia nie zwalniało Wójta Gminy Wyrki wydającego decyzję środowiskową od własnej analizy treści stanowisk organów współdziałających, który ograniczył się jedynie do stwierdzenia, że w pełni podziela i uwzględnia ich stanowiska.

Inna kwestia podniesiona w orzeczeniu NSA dotyczyła maksymalnej mocy farmy wiatrowej w wariantcie przewidzianym do realizacji składającej się z 17 turbin miała wynosić 51MW, a w wariantcie II alternatywnym inwestor przewidział budowę 27 turbin wiatrowych o łącznej mocy 54MW.

Wg NSA oznacza to, że dwa ww. warianty dotyczą różnych przedsięwzięć, a nie jednego.

Zasadnicza różnica dwóch ww. wariantów

dotyczy ilości turbin wiatrowych oraz ich łącznej mocy, podczas gdy raport powinien zawierać opis wariantów jednego przedsięwzięcia, a nie dwóch różnych. Taki sposób opisu wariantów realizacji przedsięwzięcia nie pozwala na jednoznaczne wskazanie sposobu jego funkcjonowania oraz uniemożliwia pełną identyfikację oddziaływań, co w efekcie prowadzi do fikcyjnego, a nie rzeczywistego wariantowania.

Przedstawione stwierdzenia dla niezainteresowanych tematem mogą okazać się nieco abstrakcyjne. Analizując orzeczenie NSA można tam wyczytać jeszcze wiele innych kwestii ukazujących nieprawidłowości proceduralne. Na ten moment kwestia planowanej budowy wydaje się być zamknięta, jednak z punktu widzenia urzędu do sprawy trzeba będzie powrócić.

Lokalne podsumowanie wyborów samorządowych.

Niespełna miesiąc temu rozpoczęła się VIII kadencja samorządu, w związku z czym pragnę Państwu krótko zrelacjonować przebieg wyborów oraz ich wynik.

W gminie Wyrki w tym roku mieliśmy zaskakująco mało kandydatów do samorządu, zarówno do rady gminy jak i na wójta.

W 2014 roku do rady gminy kandydowało łącznie 60 osób, a obecnie zaledwie 31, czyli o połowę mniej. Podobna proporcja dotyczy kandydatów na wójta: 4 kandydowało przed czterema laty, a w roku bieżącym zaledwie 2. Wiele mówiło się o trzecim potencjalnym kandydacie, jednak ten nie zbierał minimalnej liczby kandydatów na radnych umożliwiającej kandydowanie na wójta.

Do rady powiatu był mniejszy spadek liczby kandydatów: z 29 na 18 i wynikał raczej ze zmiany ordynacji wyborczej. Odnotować należy również fakt spadku frekwencji wyborczej na terenie gminy (-5%), podczas gdy w skali kraju czy województwa wzrosła (odpowiednio +7,5% i +4,5%). Kolejną ciekawostką jest to, że tylko 5 radnych poprzedniej kadencji ubiegało się o reelekcję, z czego 4 skutecznie.

Powyższe liczby rodzą pytanie, czy częściowo upublicznione funkcjonowanie rady gminy (np. nagrania sesji i konieczność składania oświadczeń majątkowych) aż tak zniechęciło ludzi do ubiegania się o funkcję radnego oraz udział w głosowaniu?

Mam nadzieję, że nowa kadencja, z odświeżoną w niemal 75% radą oraz nowym wójtem pozytywnie zmieni obraz funkcjonowania samorządu w Wyrkach.

Przechodząc do konkretnych rozstrzygnięć wyborczych:

1. Wybraliśmy nowego wójta Mirosława Torbicza z przewagą 249 głosów nad poprzednikiem (59,6% do 40,4%).

2. Mamy 11 nowych radnych:

Marek Niedzielak – okręg Wyrki-Adampol

Marianna Mocior – okręg Wyrki-Połód „1”

Jolanta Stepaniuk – okręg Wyrki-Połód „2”

Piotr Rutkowski – okręg, Wyrki-Wola i Wyrki Kolonia

Patrycja Kupracz – okręg Adampol

Magdalena Chomiczuk – okręg Suchawa „1”

Adam Smolik – okręg Lubień

Alicja Kuszpa – okręg Kaplonosy „1”

Krystyna Skrzyńska – okręg Kaplonosy-Kolonia

Dorota Moroz – okręg Zahajki „1”

Anna Adamczyk – okręg Zahajki „2” i Zahajki-Kolonia

3. Radni w 4 okręgach nie zmienili się:

Małgorzata Stępień – okręg Suchawa „2”, Dobropol, Krukowo

Piotr Horszczaruk – okręg Horostyta, Ignaców, Lipówka, bez głosowania

Bożena Rabczewska – okręg Kaplonosy „2”

Tamara Tarasiuk – okręg Krzywowierzba,

4. W radzie powiatu reprezentują nas:

Krzysztof Kuszpa (PSL),

Tadeusz Rudko (PiS),

Adam Panasiuk (PSL),

czyli Ci sami radni co w poprzedniej kadencji, z tą tylko różnicą, że okręg nr 4 (Stary Brus, Urszulin i Wyrki) ma teraz 3, a nie 4 radnych.

Podsumowując wyniki wyborów w Gminie Wyrki mamy obecnie 7 radnych wybranych z Komitetu Wyborczego PSL, 7 radnych z KWW Mirosława Torbicza oraz 1 radnego z KWW Ludzi Aktywnych Społecznie Gmina Wyrki (Adampol).

Przewodniczący rady gminy nie zmienił się, ilością głosów 8:7 wybrany został Piotr Horszczaruk. Nowymi wiceprzewodniczącymi zostały: Alicja Kuszpa z Kaplonosy oraz Patrycja Kupracz z Adampola. Tak więc życzymy nowo wybranym radnym oraz nowemu wójtowi wielu wspólnych działań.

A w kolejnym numerze opiszę Państwu kilka ustawowych zasad dotyczących funkcjonowania gminnego samorządu.

Marek Majewski

Cudze chwalicie

Wyryki – zwyczajne, a niezwykłe ...

Przemierzając Gminę Wyryki podróż rozpoczęliśmy od Suchawy – miejscowości najbardziej wysuniętej na południowy wschód gminy – cichym, spokojnym zakątku wśród niezwykłych ludzi, gdzie ponoć spełniają się marzenia i to nie tylko dzięki atrakcji turystycznej jaką jest „Willa spełnione marzenie” ale przede wszystkim dzięki otoczeniu wyzwającym klimat ogólnej równowagi i ciszy tak rzadkiej w dzisiejszych zabieganych czasach.

Później zmierzaliśmy ku północy - do Adampola odkrywając go niczym perłę ukrytą w perłopławie i zachwycając się z każdej strony jego wielkim dziedzictwem historyczno – kulturowym.

Teraz kierujemy się ku zachodowi wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 817 do Wyryk.

Dzisiaj Wyryki są miejscowością gminną, zamieszkałą przez około 1tys. mieszkańców.

Historycznie Wyryki były wsią położoną na pograniczu dawnej Chełmszczyzny i Podlasia, w etnograficznym pierścieniu wsi nadbużańskich. W XIX wieku położoną pomiędzy dworami w Wyrykach (folwark nazywany Dworem Wielkim), Adampolu i Natalinie (Korolówka), jak polana pomiędzy dużym, starym borem.

Wyryki dawniej i obecnie są typową wsią o układzie rzędomym o charakterystycznym łanowym układzie pól, gdzie z zagospodarowanego terenu każdy osadnik otrzymywał prostokątny skupiony kawał gruntu przylegający dłuższym bokiem do działki sąsiada. Na początku wydzielonego pasa ziemi znajdowała się zabudowa mieszkalna, następnie zagrodowa, grunty uprawiane i nawożone co roku, grunty dalsze uprawiane co drugi rok i nie nawożone, pastwiska oraz las.

W artykule p.t „Zarys nad Bugiem” – zamieszczonym w „Tygodniku Ilustrowanym” z 1870r. Zenon Kunicki przedstawiał opis wsi, który idealnie określa również charakterystyczną zabudowę Wyryk: *„Kiedy wjeżdżasz w kołowrótki wioski widzisz przed sobą długą prostą ulicę, z jednej i drugiej strony zabudowaną. Po jednej w pewnych odstępach stoją sznurem chaty rozmaicie sklecone, różnych rozmiarów, poprzedzielane od siebie ogródkami warzyw, a po drugiej zaś stronie – stodołki szare, obórki i spichlerzyki. Chaty jakkolwiek niedbale sklecone z bierwion i słomy kryte, jednakże każda z nich ma komin, jeśli nie murowany to z tyczek i gliną nalepiony. Po obu stronach ulicy płoty chruściane, opasują mieszkania i stodoły. Z poza nich, z ogródków przytykających do chat wyglądały słoneczniki, fasola, a niektóre ocienione są drzewkami owocowymi i dzikimi gruszami.”*

Charakterystyczna wyrycka chata składała się z sionki z wchodem na przestrzał, w której często stały żarna i narzędzia gospodarskie, po jednej stronie była izba – większa z tokiem o dwóch lub trzech małych okienkach. W jednym rogu koło drzwi usytuowany był komin i piec, na ścianach pozawieszane obrazy świętych. W rogu, przy zbieganiu się ław często stał stół długi dębowy. Z tej izby wychodziło się do alkierza, czyli sypialni, gdzie stały tapczany zasłane siennikami i bodenki, czyli skrzynie z okrągłych klepek w rodzaju pudła zrobione na przechowywanie bielizny. Druga strona chaty służyła najczęściej za obórkę lub chlewki, albo w innych nieco nowszych za komorę.

Pomimo upływającego czasu w Wyrykach zachowało się bardzo dużo różnorodnej zabudowy drewnianej. Jest tu wiele domów w konstrukcji wieńcowej. Domy w Wyrykach są na ogół ustawione szczytem do ulicy. Ściany w tych domach zbudowane są z bali prostokątnych wiązanych w węglach na jaskółczy ogon. Kolory tych ścian są bardzo różne, większość jest pobielona wapnem na kolor biały lub bladożółty. Kilka domów ma jaskrawe kolory jak zieleń żółć czy czerwień, są też domy z surowego ciemnego drewna. Wiele chałup jest pomalowana tylko od ulicy, część od strony podwórka, w której często znajdował się inwentarz była niemalowana. Dachy są przeważnie dwuspadowe. Dawne słomiane strzechy zastąpiły dziś eternit, dachówka betonowa i blacha.

Spośród zabudowy Wyryk wyróżnia się duży dom zbudowany w konstrukcji ryglowej zwanej także murem pruskim. Dom ten ma łamany polski dach i przypomina nieco domy z drewnianych miast Lubelszczyzny, które zachowały się już tylko na dawnych rysunkach.

W Wyrykach zachowało się wiele drewnianych budynków gospodarczych a wśród nich kilka ładnych spichlerzyków i stodoł.

Nad wsią do dziś dnia góruje zachowany w dość dobrym stanie wiatrak–koźlak.

Domy i obejścia mieszkańców w Wyruckach są na ogół zadbane. Wiele z nich ma zdobne szczyty, piękne ganki, wiele ma okiennice. Kolory ścian i okiennic są niezwykle harmonijnie dobrane. Dzięki temu wieś robi bardzo przyjemne wrażenie, a ów klimat według specjalistów godny jest uwagi i ochrony.

Walory Wyruck zostały dostrzeżone w 2016 roku kiedy przedstawiciele Polskiej Akademii Nauk w Warszawie pracowali nad utworzeniem Sieci Najciekawszych Wsi w Polsce. Wyrucki jako jedna ze stu wsi w Polsce i jedna z dwóch wsi na Lubelszczyźnie zostały zgłoszone do diagnozy istniejących walorów. Niestety z uwagi na nieprzychylność ówczesnych władz i ogólnie słaby rozwój infrastruktury turystycznej Wyrucki zostały uplasowane na 49 miejscu spośród wyłonionych wsi i nie zostały wpisane do sieci najciekawszych wsi. Jednak to działanie ukazało, że spośród 100 wsi w Polsce Wyrucki zostały określone jako „najbardziej wiejska wieś”.

Szkoda tylko, że każdego roku drewnianych domów w Wyruckach ubywa. Bardzo często sprzedawane są w elementach lub w całości do przewiezienia, następnie zostają rekonstruowane, ale w zupełnie innym miejscu, z dala od naszej wsi. Szkoda, bo wraz z ubywaniem drewnianych domów ubywa w Wyruckach specyficznego klimatu, tak charakterystycznego dla Polesia i Podlasia.

Specjaliści ochrony i architektury krajobrazu uważają, że należy zrobić wszystko, aby takie domy zachować. Można dostosować je do różnych celów począwszy od stworzenia bazy agroturystycznej czy do przerobienia na budynek gospodarczy z zachowaniem ich pierwotnego kształtu i wyglądu. Wielu bowiem mieszkańców miast, którzy marzą o wolnej przestrzeni, chętnie zamieszkuje w domu, w którym dobrze się czują, jak i w miejscu o specyficznym klimacie.

Dlatego na uwagę zasługuje tu fakt, że nieruchomości, które są w Wyruckach do sprzedaży na nowych właścicieli nie czekają długo, zaś ci, którzy przed laty zamieszkali w Warszawie, Chełmie czy Słupsku, wracają do swoich rodzinnych drewnianych domów.

Oprócz specyficznego klimatu wsi drewnianej największym bogactwem Wyrucki i okolic jest przyroda, która jedynie w minimalnym stopniu ucierpiała wskutek ingerencji człowieka. Bardzo istotne jest położenie Wyruck w obrębie Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Polesie Zachodnie”, którego głównym celem jest ochrona cennych pod względem przyrodniczym i kulturowym obszarów oraz wskazywanie na zrównoważony związek człowieka z biosferą.

Zachęcamy zatem mieszkańców by spojrzeli na swoje otoczenie jako na piękne i wyjątkowe, zaś turystów do rozgłaszania w całym kraju i poza nim, że na skraju Polski są Wyrucki – piękna, wijąca się jak wstęga wieś z drewna budowana.

Justyna Torbicz

Okiem Wójta

Drodzy Czytelnicy!

Ostatni kwartał 2018 roku przyniósł w moim życiu zarówno osobistym jak i zawodowym oraz społecznym bardzo duże zmiany.

Dzięki decyzji jaką w wyborach samorządowych, które odbyły się 21 października podjęło 770 mieszkańców zostałem nowym wójtem Naszej Gminy. 20 Listopada została zaprzysiężona nowa Rada Gminy Wyryki a ja złożyłem ślubowanie i dzień ten stał się moim pierwszym dniem na stanowisku Wójta Gminy Wyryki.

Pragnę podziękować wszystkim z Państwa, którzy obdarzyli mnie swym zaufaniem i w wyborach oddali na mnie swój głos. Tym, którzy zdecydowali inaczej, życzę stopniowego wzrastania w przekonaniu, że zmiany w naszej gminie były i są potrzebne.

Ich wprowadzanie to długotrwały proces, przynajmniej pięcioletni, bo tyle czasu będzie trwała bieżąca kadencja. Wiem, że nie będzie to czas łatwy, jednak dołożę wszelkich starań by Nasza Gmina była postrzegana pozytywnie, rozwijała się i sprzyjała różnego typu działaniom.

Jako kandydat na wójta deklarowałem jawność i otwartość na współpracę a niniejsze artykuły są tego wyrazem. Zatem zapraszam do lektury by zapoznać się z tym „co u wójta i w urzędzie”.

Transmisje online i informacje na stronach internetowych urzędu.

Od początku nowej kadencji samorządu gminy Wyryki rozpoczyna się stosowanie nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym uchwalonej przez Sejm RP w dniu 11 stycznia 2018 r., która nakłada na gminy m.in.:

- obowiązek transmisji sesji rad, dlatego wszystkie posiedzenia rad gminy muszą być transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, a nagrania udostępniane na stronie internetowej gminy.
- obowiązek rejestrowania i upubliczniania wykazów głosowań, dlatego głosowania na sesjach rad odbywają się za pomocą urządzeń umożliwiających

sporządzenie i utrwalenie imiennego wykazu głosowań radnych, a jeśli będzie to niemożliwe z przyczyn technicznych, należy przeprowadzić głosowanie imienne.

Mając na względzie powyższe Urząd Gminy w Wyrkach zaopatrzył się w system zarządzania sesją umożliwiający imienne głosowania. A Państwo wszystkie posiedzenia rady możecie śledzić w czasie rzeczywistym poprzez stronę www.wyrki.sesja.pl. Na stronie internetowej urzędu widnieje również archiwum sesji, gdzie istnieje możliwość wyszukiwania i odtworzenia sesji archiwalnych.

RADOSNE OCZEKIWANIE NA BOŻE NARODZENIE TAKŻE W URZĘDZIE

W dniu 13 grudnia w Kaplicy pw. św. Jana Chrzciciela w Wyrkach miała miejsce Msza św. w intencji o Boże błogosławieństwo dla wójta, radnych i pracowników Urzędu Gminy w Wyrkach. Kierowane przez proboszcza do wszystkich zebranych słowo skłaniało do refleksji, bowiem odnosiło się do budowania wspólnoty zarówno w pracy urzędu jak i w życiu społecznym wszystkich mieszkańców. Po mszy św. pracownicy urzędu,

GOPS-u i biblioteki oraz radni wzięli udział w spotkaniu oplatkowym. Była to wyjątkowa okazja by dzieląc się oplatkiem przełamać bariery i podziały.

A patrząc w przyszłość z perspektywy pracy wójta uważam, że zaufanie i współpraca to podstawa. Uważam, że w urzędzie czy w radzie nie ma miejsca na politykę i zaspokajanie własnych ambicji, a podejmując nawet te trudne decyzje trzeba kierować się dobrem wspólnym całej gminnej społeczności.

Dobro wspólne i ... wyzwania inwestycyjne na 2019 rok.

2019 rok to kontynuacja wielu rozpoczętych działań w tym jednego z najważniejszych tj. dokończenia montażu instalacji solarnych.

W 2019 roku w wspólnie ze Starostwem Powiatowym we Włodawie rozpocznie się bardzo długo wyczekiwana budowa parkingu przy cmentarzu w Lubieniu oraz chodnika w Zahajkach wraz z nakładką asfaltową i odwodnieniem drogi na wysokości chodnika i w obrębie skrzyżowania.

Podatki 2019

Najważniejsze podatki płacone przez mieszkańców pozostają bez zmian. Podatek rolny w 2019 roku będzie wynosił 125,00 zł od hektara przeliczeniowego, podatek od budynków mieszkalnych pozostanie na poziomie 0,60 zł za 1m² powierzchni użytkowej. Kwota podatku od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej pozostaje na poziomie 21,50 zł za 1m². Niezmieniony pozostanie w 2019 roku także podatek od środków transportowych. Nieznacznie zmniejszeniu ulegnie jedynie podatek leśny, jest to związane z obniżeniem kwoty bazowej przez GUS.

Podatki to ten zasób finansowy gminnego budżetu, który zawsze powinien wrócić do mieszkańców w formach różnych inwestycji.

Wszystko wskazuje na to, że dofinansowanie uzyskają także projekty dotyczące rewitalizacji, a więc budowa nowej świetlicy w Wyrkach – Woli oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Lubieniu.

Czeka więc nas pracowity rok. Tym bardziej, że rozpoczęliśmy także przygotowania do uzyskania dofinansowania do termomodernizacji i remontu budynku urzędu gminy i szkół. Obecnie trwa audyt obiektów i analiza zakresu niezbędnych do wykonania prac oraz możliwości finansowych gminy.

Podstawą do ustalenia wysokości podatku rolnego na dany rok, zgodnie z obowiązującymi przepisami, jest średnia cena skupu żyta za okres 11 kwartałów. Względem 2019 r. wskaźnik ten wyniesie 54,36 zł za 1 dt, co oznacza niewielki wzrost względem obecnego roku (52,49 zł za 1 dt). W konsekwencji wzrostu wskaźnika zwiększy się także podatek rolny. W praktyce stawka tej daniny wyniesie 135,9 zł na 1 ha przeliczeniowy gruntów gospodarstw rolnych (równowartość 2,5 dt żyta). Rada Gminy może tą stawkę obniżyć, z takiej możliwości skorzystała Rada Gminy Wyrki ustalając wskaźnik na 50,00 zł; co przekłada się na obniżenie kwoty podatku od jednego hektara przeliczeniowego do 125,00 zł. Ta decyzja w konsekwencji zmniejszy wpływy do budżetu gminy o około 30 tys. złotych w skali przyszłego roku.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W dniu 11 grudnia powołałem nową Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Objęjąc urząd otrzymałem informację, że 3 osoby złożyły pisemne rezygnacje z dalszej pracy w komisji – pozostało jedynie 2 członków komisji co sprawiło, że nie mogła ona podejmować żadnych wiążących decyzji.

W skład nowej 5 osobowej komisji weszły osoby, które pozytywnie odpowiedziały na ogłoszony nabór i złożyły wnioski wraz z merytorycznym

uzasadnieniem. W dniu 14 grudnia komisja się ukonstytuowała, a następnie wszyscy jej członkowie ukończyli wymagane szkolenie z zakresu aspektów prawnych i obsługi administracyjnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uzyskując stosowne certyfikaty.

Komisja rozpoczyna pracę wraz z początkiem 2019 roku, osobą wyznaczoną do kontaktu jest pani Justyna Łobacz – pracownik Urzędu Gminy.

Wybory sołtysów.

W lutym 2019 roku zamierzam spotkać się z mieszkańcami wszystkich sołectw z terenu gminy. Będzie to okazja do przedstawienia budżetu oraz planu przedsięwzięć do zrealizowania na najbliższy rok. Na Zebraniach Wiejskich przeprowadzone zostaną także wybory sołtysów, których kadencja będzie trwała 5 lat – jak jest obecnie w przypadku rady gminy i wójta, dlatego aktualnie są w opracowaniu nowe statuty sołectw, które w drodze

uchwały musi przyjąć rada gminy.

Zachęcam by w przyszłości uczestniczyli Państwo w Zebraniach Wiejskich, bowiem Wasz udział jest bardzo ważny w konsultowaniu wizji rozwoju miejscowości z terenu gminy. Zachęcam także, by już dziś podejmować dyskusje na temat kandydatów na sołtysów i wybranie takich osób, które będą łącznikami mieszkańców z radnymi i wójtem.

Co więcej, plany

Minął pierwszy miesiąc mojej pracy na stanowisku Wójta Gminy Wyrki. Wiele kwestii już poznałem, a z wieloma jeszcze muszę się zapoznać.

Wszyscy pracownicy urzędu swoją pracę rozpoczynają o godzinie 7, kończą o 15. Poza wtorkami, kiedy rozpoczęcie pracy następuje o 7.30 a zakończenie o 15.30.

W przyszłości zamierzam wprowadzić także dyżury przewodniczącego rady i przewodniczących komisji stałych, tak, byście Państwo ważne dla Was kwestie mogli omówić w kontakcie bezpośrednim.

Zapraszam zatem do kontaktu....

Mirostaw Torbicz

*Życzę Państwu
by nadchodzące Święta Narodzenia Pańskiego
przyniosły do Waszych mieszkań pokój i nadzieję,
a każde doświadczenie Nowego 2019 Roku
było przepięknie Chrystusowym błogostawieństwem.*

*Mirostaw Torbicz
Wójt Gminy Wyrki*

Porady, przepisy,

KISZONA KAPUSTA

Kiszonki są obecne niemal w każdej kulturze. W Afryce kisi się mleko, a w Szwecji śledzie. Ze względu na prozdrowotne właściwości kiszonek kisi się niemal wszystko: rzodkiewki, cukinię a nawet arbuza. Popularność kiszonek wzrasta, a wszystko za sprawą pożytecznych mikroorganizmów i bakterii probiotycznych, które odpowiadają m.in. za odporność naszego organizmu, zwalczają wolne rodniki i przyspieszają trawienie. Dzisiaj, kiedy wszyscy spożywamy sporo żywności wysoko przetworzonej, która jest napakowana wolnymi rodnikami, bakterie kwasu mlekowego obecne w kiszoncek są w stosunku do nich w opozycji i regulują pracę naszego organizmu.

Jednak kiszenie najbardziej znane i powszechne jest w kulturze Słowian. My, po prostu lubimy kiszoncek, choć niektóre nacje tego zamiłowania nie rozumieją twierdząc, że jemy „zgnilizny”.

Kiszenie to zjawisko lokalne i doskonały przykład na symbiozę produktu z miejscem. O ile mieszkańcy „ciepłych krajów” mają nieograniczony dostęp do świeżych produktów przez cały rok, o tyle u nas plony zbiera się tylko latem i jesienią. Dlatego przetwory, w tym kiszenie, były i będą częścią naszej kulinarnej tradycji.

Najlepsza pora na kiszenie kapusty to końcówka października. Na wsi mówiono, że kapusta musi być zakiszona przed 1 listopada, bo zrobiona po Dniu Zadusznym będzie „śmierdzieć trupem”. W każdym razie gdy kapuściane głowy są odpowiednio twarde i wycukrzzone, a jesienna pogoda sprzyja, można przystąpić do kiszenia, tak aby proces w naturalny sposób zdążył wyciszyć się przed zimą. Kapusta zielona z letnich odmian z racji niskiej zawartości cukru nie nadaje się do kiszenia. Spowoduje, że nasza kiszoncek będzie miała szary kolor i gorzko-cierpki smak, ale można za to kisić kapustę czerwoną.

Rola człowieka w kiszeniu kapusty jest bardzo prosta – musi dobrze ubić w beczce przesypaną solą poszatkowaną kapustę i tyle. Wedle uznania można dodać do niej tartę marchew, kminku, jałowca. Można zainspirować się starym i osobliwym przepisem Krzysztofa Kluki z 1777 roku, który radził: „Między naszatkowaną kapustę, namieszaj drobno pokraiane kwaśne jabłka, cebule i trochę cytryn: przydaj kminu, jagod berberysowych, i jałowcowych. Napakuj w fasę bez wody i soli, i każ tak długo deptać, lub ubijać, aż się na wierzchu sok pokaże, niechże tak w wolnym miejscu kiśnie około trzech tygodni”.

Jednak najważniejszą pracę przy kiszeniu wykonuje mikroflora, a w szczególności bakterie kwasu mlekowego, które żywią się zawartym

w kapuście cukrem i przekształcają go w kwas mlekowy. Ich biesiada kończy się tragicznie, gdy kwasu mlekowego zrobi się tyle, że zaczyna on być zabójczy także dla bakterii, które go wyprodukowały. Na tym etapie samoistnie finalizuje się proces kiszenia, a kapuściana beczka uzyskuje strażnika, który będzie pilnował, aby utrzymała ona swoje walory aż do następnego sezonu.

Naturalny proces kiszenia jest długotrwały i wymaga odpowiednich temperatur, więc współczesny przemysł spożywczy wynalazł sposoby na jego przyspieszenie. Do poszatkowanej kapusty dodaje się gotowy roztwór kwasu mlekowego, czasem z dodatkiem kwasu octowego. Dzięki temu uzyskuje się kapustę szybciej i minimalizuje się straty surowca. W odróżnieniu od kiszenia ten proces nazywa się kwaszeniem, a powstała w jego wyniku kapusta nazywana jest kapustą kwaszoną i nie ma prozdrowotnych właściwości tradycyjnych kiszonek.

Dobrze ukiszona kapusta powinna mieć skrawki kapusty jędrne i chrupkie, białe, jasnokremowe lub żółtawe. Sok powinien być nieznacznie mętny. Poza kapustą jako dodatki smakowe można zastosować marchew i jabłka. Jako przyprawy stosuje się ziele angielskie, liść laurowy, kminek lub koper, no i oczywiście sól.

Wartość energetyczna kapusty kwaszonej (dla 100 g) wynosi 17 kcal dlatego jest produktem spożywczym polecanym w diecie odchudzającej. Kiszona kapusta zawiera liczne metabolity. Jest bogatym źródłem: witaminy C (dawniej była używana przez załogi okrętów jako środek przeciw skorbutowi) – 20 mg w 100 g części jadalnych; wapnia i fosforu – odpowiednio 51 i 34 mg w 100 g części jadalnych; witaminy E; naturalnych przeciwutleniaczy (karotenoidów, polifenoli); bakterii *Lactobacillus* rozkładających cukry w kwas mlekowy; działających grzybo- i bakteriobójczo fitoncydów; związków siarkoorganicznych. Jednak niskie pH kwaszonej kapusty może niekorzystnie wpływać na wrażliwe żołądki i jelita osób, które jedzą ją na surowo, ujawniając działanie przeczyszczające.

W naszym klimacie jej spożywanie jest zalecane szczególnie w okresie zimowym, kiedy trudniej o dobrej jakości świeże owoce i warzywa.

Właściwości zdrowotne wykazuje także sok z kiszanej kapusty, który jest źródłem probiotyków, dlatego powinien być spożywany w czasie leczenia antybiotykami. Ponadto wzmacnia odporność organizmu, wspomaga odchudzanie i posiada działanie przeciwnowotworowe.

Zatem, w przeddzień Świąt Bożego Narodzenia, kiedy na stołach pojawi się kiszona kapusta życzymy:

SMACZNEGO I NA ZDROWIE !!!

Potrawy z kapustą kiszoną.

Do najbardziej znanych dań kuchni polskiej należy **Kwaśnica** – tradycyjna góralska zupa otrzymywana z kiszonej kapusty z dużym udziałem soku z kiszonej kapusty i mięsa, spożywana zwykle z ziemniakami lub chlebem. Dobra kwaśnica jest bardzo kwaśna, zaś tłuszcz z mięsa jest "przegryziony" przez kwas kapusty. W góralskiej kwaśnicy niedopuszczalne jest dodawanie jarzyn jak marchewka itp. bo wówczas powstaje **kapuśniak**, który bywa serwowany pod tą samą nazwą. Tradycyjną kwaśnicę sporządzoną na wywarze z łbów rybich spożywa się w wigilię Bożego Narodzenia na terenie Żywiecczyzny.

Inną tradycyjną zupą z udziałem kiszonej kapusty ale podawaną na śniadanie wielkanocne jest **barszcz biały z kiszonej kapusty**. Zupę tę przygotowuje się z kiszonej kapusty gotowanej na wodzie po wędzonce (np. po ugotowanej szynce świątecznej). Pod koniec gotowania barszcz zabiela się śmietaną dodaje się pokrojoną w kostkę kiełbasę i jajka oraz doprawia sporą ilością tartego chrzanu

Na naszych terenach Polesia w Święta Bożego Narodzenia serwuje się **bigos z kiszonej kapusty z grzybami**.

Wykonanie:

Krok 1. Kapustę kiszoną przepłukać, jeśli jest bardzo kwaśna obgotować w garnku, wymienić wodę i gotować z liściem laurowym i ziele angielskim.

Krok 2. Grzyby namoczyć, pierwszą wodę wylać. Gotować z całą cebulą (później cebulę wyrzucamy). Grzyby pokroić w kostkę lub paseczki, gotować w mniejszej ilości wody, następnie dodać wraz z wodą, w której się gotowały do kapusty (pozostawić wodę z osadem z samego dna garnka).

Krok 3. Drugą cebulę posiekać, zeszklić na patelni, na oliwie z rzepaku z dodatkiem cukru. Zeszklona cebulę dodać do kapusty.

Krok 4. Doprawić solą, pieprzem, kminkiem i innymi przyprawami.

WSKAZÓWKA: Sekret smaku świątecznego bigosu jest naprzemienne gotowanie i studzenie. Najlepiej będzie zacząć przygotowywać bigos tydzień przed świętami (lub inną okazją, na którą go robimy). Gotujemy przez kolejne dni min. godzinę dziennie. Jeśli zaczynamy przygotowywać bigos dzień lub dwa wcześniej, po prostu gotujemy go przez godzinkę, następnie wystawiam na zimno i gdy wystygnie znów gotujemy.

Niecodzienny, świąteczny, smak, aromat i zapach rozchodzący się po całym domu – gwarantowany:)

Życzymy wielu spotkań przy Wigilijnym stole i SMACZNEGO !!!

Zespół Redakcyjny

Wyjątkowe ciasteczka z witrażem na choinkę lub dla bliskich.

Składniki:

- mąka pszenna 220 gramów
- masło 150 gramów
- cukier puder 70 g
- jajko 1 szt.
- karmelki owocowe 30 szt.
- mąka do podsypiania

Przygotowanie:

Krok 1

W misce wymieszaj mąkę, cukier puder, masło i jajko. Płaską blachę wyłóż papierem do pieczenia.

Krok 2

Ciasto przełóż na stół i szybko zagnieć w kulkę. Zawiń w folię i odstaw na 30 minut do lodówki.

Krok 3

Schłodzone ciasto rozwałkuj na podsypianym mąką stole, na grubość 4 mm i wytnij foremkami spore ciasteczka.

Krok 4

Ciastka przełóż na przygotowaną blaszkę. W każdym ciastku wytnij mniejszą foremką otwór na witraż, a rurką do napojów dziurkę na sznureczek.

Krok 5

Na środku każdego otworu połóż cukierek. Piecz 10-15 minut w 180 st.C. Odstaw do wystygnięcia.

Humor

Wraca Zenek po szóstej rano do domu. Otwiera drzwi. Wchodzi i na wejściu dostaje cios wałkiem od żony. Pada i leży.

Żona chwilę myśli, pada na kolana i mówi:

- Zenuś żyjesz ? Przepraszam, zapomniałam że miałeś nocną zmianę.

☺
Wędkarz nad brzegiem rzeki łowi ryby, a obok siedzi jego żona.

On zarzuca wędkę i po chwili wyciąga buta.

Zarzuca ponownie i wyciąga czajnik. Zaraz potem łowi młynek do kawy, radio, telewizor...

Żona na to:

Bogdan tam chyba ktoś mieszka ..

☺
Synek pyta tatę.

- kto to zakonnica ?

- to jedyna kobieta, która wie w co się rano ubrać.

☺

Blondynka pierwszy dzień w pracy.

Kierownik dał jej pracę przy malowaniu pasów na drodze.

Blondynka pierwszego dnia pomalowała 10 km drogi, drugiego 5 km, a trzeciego tylko 1 km.

W końcu kierownik pyta:

- Dlaczego zmalowała tak szybko wydajność Pani pracy ?

- Bo mam coraz dalej do wiaderka z farbą.

☺

Pijany facet wraca do domu.

Żona zaczyna awanturę i wymownie pokazuje na zegarek.

Na co facet:

- Wielkie mi halo ! Zegarek ! Jak mój ojciec wracał do domu , to matka kalendarz pokazywała !

☺

Młoda śliczna sekretarka w pierwszym dniu pracy stoi nad niszczarką dokumentów z lekko niepewną miną. Oczarowany kolega z pracy postanawia wybawić dziewczynę z opresji.

- Mogę Ci w czymś pomóc ?

- Pokaż mi jak to działa.

Chłopak bierze dokumenty wkłada do niszczarki.

- Bardzo dziękuję. A którądy wychodzi kopia ?

Miejsce na Twoją reklamę / Twój artykuł

Wydawca:

Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej "Koalicja Kulturalna" w Wyrkach

Wyrki - Adampol 95

22-205 Wyrki

email: wyrzyckiewiesci@wp.pl

www.wyrki.com.pl

Zespół redakcyjny:

Justyna Torbicz - redaktor naczelna

Marek Majewski

Emilia Kwiecień

Mirosław Torbicz

Marek Niedzielak

Copyright© "Wyrzyckie Wieści".

Wszystkie teksty zamieszczone w Wyrzyckich Wieściach mogą być cytowane i przedrukowywane wyłącznie po uzyskaniu pisemnej zgody redakcji, pod warunkiem podania źródła i przekazania redakcji egzemplarza publikacji z cytowanym tekstem.

Numer 4(14), Wyrki grudzień 2018r. Nakład: 500 egz.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY